

PROTOKOLL FRA MØTE I REGELRÅDET

Dato og klokkeslett:	27. juni 2024 10.00 -16.00
Sted:	Hotel Bristol, Oslo
Til stede fra Regelrådet:	Leder Sandra Riise Nestleder Just Hjalmar Johansen (deltok digitalt i behandlingen av sak 50/2024-57/2024) Rådsmedlem Siri Pettersen Strandenes Rådsmedlem Gry Agnete Alsos Varamedlem Bjørn Sørgård
Forfall:	Rådsmedlem Trond-Morten Lindberg
Til stede fra Sekretariatet for Regelrådet:	Sekretariatsleder Dag Aarnes Fagdirektør Kristin Johnsrud Fagdirektør Marte Grønvold Seniorrådgiver Cathrine Brenden Rønning Seniorrådgiver Stian Hervik Frantzen Førstekonsulent Jørgen Kristoffersen Falkheim Administrativ koordinator Mari Helene Koksrud
Andre:	
Behandlet saker fra og med til og med:	44/2024 og 50/2024-61/2024 Sakspapirer var sendt ut 19. og 20. juni

Regelrådet var beslutningsdyktig, jf. vedtekter for Regelrådet § 5 annet ledd, der det fremgår at «Rådet er beslutningsdyktig når minst tre medlemmer og enten leder eller nestleder deltar i avstemminger om uttalelser».

50/2024 Godkjenning av protokoll fra forrige møte

Protokoll for møte 22. mai 2024 fulgte vedlagt innkallingen.

Vedtak:

Protokollen fra det foregående møtet ble godkjent.

51/2024 Godkjenning av dagsorden

Dagsorden for møtet fulgte vedlagt innkallingen.

Vedtak:

Dagsorden ble godkjent.

52/2024 Habilitetsvurdering

Habilitet ble vurdert for Bjørn Sørgård i sak 53/2024 NOU 2024: 9 Ny lov om offentlige anskaffelser – andre delutredning. Advokatfirmaet Haavind AS har levert en utredning til anskaffelseslovutvalget om håndhevelsesdirektivene. Bjørn har ikke selv deltatt i arbeidet, men han er en av partnerne i Haavind og vil nok dermed lett kunne knyttes til utredningen som har blitt levert.

Vedtak:

Bjørn Sørgård ble vurdert som inhabil i behandlingen av sak 53/2024 NOU 2024: 9 Ny lov om offentlige anskaffelser – andre delutredning. Rådet var beslutningsdyktige i sakene som skulle behandles på møtet.

Behandling av forslag til uttalelser:**53/2024 Høring – NOU 2024: 9 Ny lov om offentlige anskaffelser**

Sekretariatet presenterte saken. Regelrådet diskuterte og ga sine innspill.

Vedtak:

Regelrådet besluttet å uttale seg om saken, kategori gul.

Regelrådet mener at utredningen har svakheter, jf. utredningsinstruksen pkt. 2-1 og 2-2.

Anskaffelsesutvalget har levert en grundig utredning med en god struktur. Problem og mål er beskrevet, det er utredet alternativer og det er en god beskrivelse av handlingsrommet som EØS-retten og internasjonale avtaler gir. Regelrådet savner imidlertid en nærmere prinsipiell drøfting av hvilke og hvor mange samfunnshensyn som offentlige innkjøp skal forholde seg til. En slik drøfting burde inneholde en vurdering av merkostnadene for næringslivet av enkelte av tiltakene.

Det er enkelte svakheter i utredningen når det gjelder leverandørutvikling og i hvilken grad anskaffelsesregelverket åpner for at det offentlige aktivt kan utvikle leverandørenes konkurranseevne, slik at de er i bedre stand til å dekke oppdragsgiveres fremtidige behov. Videre er det en kjent utfordring at mange offentlige innkjøpere, og særlig kommuner, mangler nødvendig innkjøpskompetanse. Innkjøpskompetanse er en viktig forutsetning for en vellykket gjennomføring av anskaffelsesregelverket og burde vært adressert i utredningen.

Regelrådet forstår at leverandørutvikling og innkjøpskompetanse ikke har vært en del av utvalgets mandat. Regelrådet mener likevel at disse faktorene er grunnleggende og viktige forutsetninger for at målene som er skissert i mandatet og i

utredningen kan nås. Regelrådet anmoder derfor Nærings- og fiskeridepartementet om å følge opp dette i forbindelse med den videre behandlingen av saken.

44/2024 Høring – Forslag til endringer i plan- og bygningsloven og kart- og planforskriften

Sekretariatet presenterte saken. Regelrådet diskuterte og ga sine innspill.

Vedtak:

Regelrådet besluttet å uttale seg om saken, kategori gul.

Regelrådet mener at utredningen av forslaget til endringer har svakheter på enkelte punkter.

Departementet har grundig beskrevet problemene de ønsker å løse. Det er positivt at departementet presenterer flere alternative tiltak og varianter og inkluderer eksempler fra andre land. Eksisterende begrensninger for alternativer er også analysert. Berørt næringsliv er identifisert og til en viss grad beskrevet. Forslaget innebærer at en rekke forutsetninger må være oppfylt for en vellykket gjennomføring. Departementet har gjengitt de fleste forutsetningene på en tilfredsstillende måte.

Beskrivelsen av målet med forslaget kunne vært mer presis under de ulike forslagene. Det mangler en grundig utredning av næringslivet som blir indirekte berørt og om bransjen inneholder små virksomheter. Virkningene for utbyggerne er i noen grad utredet, men konkurransevirkninger og virkningene for de indirekte berørte er i liten grad beskrevet. Forslagene kan føre til økt behov for kapital i byggeprosessen og lavere utbyggingshastighet, noe som vil ramme de små kraftigere enn de store utbyggerne.

Regelrådet mener at utredningen bør inneholde en vurdering av når og hvordan anbefalt tiltak bør evalueres. Vi kan heller ikke se at departementet har foreslått eller anslått når bestemmelsene skal tre i kraft. Regelrådet stiller spørsmål ved om det er nødvendig med regulering i denne saken.

54/2024 Høring – Forslag om forbud mot bruk av fossil gass til byggvarme

Sekretariatet presenterte saken. Regelrådet diskuterte og ga sine innspill.

Vedtak:

Regelrådet besluttet å uttale seg om saken, kategori gul.

Direktoratet har tilstrekkelig beskrevet problemet med CO₂-utslipp fra fossil gass brukt til byggvarme, og knyttet dette til Norges klimamål om å redusere utslippene innen 2030. Beskrivelsen av berørt næringsliv er grundig og identifiserer på en god måte relevante aktører, inkludert byggherrer, entreprenører, leverandører og

energibransjen. Videre er det positivt at kostnadsvirkningene for næringslivet er tallfestet og usikkerheten rundt effekten av forbudet er belyst.

Det er også positivt at direktoratet har vurdert forutsetninger for en vellykket gjennomføring, inkludert informasjonsarbeid, tilsyn og realistiske tidsplaner. Regelrådet reiser imidlertid spørsmål ved kommunenes evne til å følge opp forbudet.

Regelrådet påpeker videre at konsekvensene for små virksomheter ikke er tilstrekkelig belyst. Vi anbefaler en mer detaljert analyse av økonomiske og praktiske utfordringer for små virksomheter, samt mulige tiltak for omstillingen.

Behovet for byggvarme anses som stort i Norge og kostnadene ved disse tiltakene kan bli store for næringslivet. Samtidig er effekten på samlede utslipp usikker. På grunn av denne usikkerheten mener vi at tiltaket ikke er utformet slik at målene nås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.

55/2024 Høring – Forslag til endringer i økodesignforskriften

Sekretariatet presenterte saken. Regelrådet diskuterte og ga sine innspill.

Vedtak:

Regelrådet besluttet å uttale seg om saken, kategori rød.

Regelrådet mener utredningen ikke fullt ut svarer på de seks spørsmålene i utredningsinstruksens punkt 2-1. NVE skriver at de ikke har forsøkt å gjennomføre en grundig konsekvensanalyse av forslagene, men de har gitt en overordnet kvalitativ analyse av virkningene. Regelrådet mener NVEs vurdering av at forslaget vil få begrensede virkninger for norsk næringsliv er rimelig, blant annet fordi det ikke er norske produsenter i flere av disse markedene. Vi mener allikevel NVE kunne gitt mer informasjon om berørt næringsliv. Det er en svakhet ved utredningen at det ikke kommer frem hvor mange produsenter, importører og forhandlere i Norge som berøres av de nye kravene. Virkningene av forslaget er overordnet og kvalitativt beskrevet. En nærmere beskrivelse av hva importører og forhandlere må gjøre for å overholde de nye kravene hadde styrket utredningen.

Utredningen inneholder ikke en problembeskrivelse. Målsetningen om å fremme utvikling og bruk av energieffektive og miljøvennlige energirelaterte produkter er overordnet og kvalitativt beskrevet. Regelrådet mener NVE med fordel kunne benyttet EUs arbeid med økodesign og innholdet i de ulike forordningene til å besvare problemet og målet med forslaget.

Forslaget gjelder EU-forordninger som må gjennomføres «som sådan» i norsk rett, og det er derfor ingen muligheter for norske myndigheter til å gjennomføre alternativer med lavere kostnader for næringslivet.

56/2024 Høring – Endring i Stortingets vedtak om dokumentavgift § 3 – førstegangsoverføring av anleggseiendom

Sekretariatet presenterte saken. Regelrådet diskuterte og ga sine innspill.

Vedtak:

Regelrådet besluttet å uttale seg om saken, kategori rød.

Regelrådet mener at problemet med forslaget er tilstrekkelig beskrevet, men savner et mer presist mål og en grundigere utredning av nullalternativet. Det er positivt at ulike alternativer er vurdert.

Beskrivelsen av berørt næringsliv burde vært grundigere. Regelrådet etterlyser blant annet hvilke markeder og bransjer som blir berørt, samt statistikk og eksempler. Regelrådet mener at virkningene ikke er tilstrekkelig utredet, spesielt med tanke på indirekte kostnader og konkurransevirkninger. Vi stiller også spørsmål ved at presiseringen av "salgsverdien av tomte" ikke ventes å ha økonomiske konsekvenser. Etter vår vurdering innebærer det en innstramning av hvilke kostnader ved tomtebearbeidelse man kan få fritak for.

Det foreslåtte innføringstidspunktet er nært i tid. Det er usikkerhet om hvordan de avgiftspliktige vil tilpasse seg endringene. Tidlig involvering av næringslivet i prosessen vil kunne forbedre kvaliteten på reguleringen og redusere byrdene for næringslivet. Høringsdokumentet inneholder ingen vurdering av evaluering, noe Regelrådet mener burde vært inkludert.

Regelrådet mener at forslaget kan gi økte direkte kostnader for næringslivet og at alternativer med lavere kostnader burde vært vurdert grundigere.

57/2024 Høring – NOU 2024: 7 Norge og EØS: Utvikling og erfaringer

Sekretariatet presenterte saken. Regelrådet diskuterte og ga sine innspill.

Vedtak:

Regelrådet besluttet at sekretariatet utarbeider et høringsbrev som skal behandles på møte i Regelrådet 28. august.

Annen saksbehandling:

58/2024 Referatsaker og nytt fra sekretariatet

Rådsleder og Sekretariatet orienterte om media, avholdte møter, planlagte møter og annet.

Vedtak:

Rådet tok informasjonen til etterretning.

59/2024 Prioriteringer

Regelrådet diskuterte mulige aktuelle saker for uttalelse på neste møte.

Vedtak:

Rådet ga sin tilbakemelding og sekretariatsleder sender ut et forslag til endelig prioritering til rådet.

60/2024 Avslutning og neste møte

Vedtak:

Neste møte avholdes 28. august i Oslo.

61/2024 Rådets egevaluering

Rådet diskuterte sin virksomhet så langt og evaluerte sin rolle.

Vedtak:

Sekretariatsleder og rådsleder utarbeider et notat fra møtet som sendes til rådets medlemmer for gjennomgang.

PROTOKOLLEN ER GODKJENT ELEKTRONISK

11.07.2024

Sandra Riise
Leder av Regelrådet